

YARGITAY

HUKUK GENEL KURULU

Esas No.	2013/21-2216
Karar No.	2015/1349
Tarihi:	15.05.2015

İlgili Kanun / Madde

818 S.BK /125

- **İŞ KAZASI**
- **ZAMAN AŞIMININ BAŞLANGICININ MALULİYET ORANIN KESİN OLARAK TESPİT EDİLDİĞİ TARİH OLDUĞU**
-
-
-

ÖZETİ Gerçekten, davacının 17.05.2002 tarihinde açtığı eldeki davada, Sosyal Sigortalar Kurumu Sağlık ve Maluliyet İşleri Daire Başkanlığı tarafından 13.09.2004 tarihinde iş kazası nedeniyle meydana gelen yaralanmanın maluliyeti gerektirmediğin tespit edildiğini öğrenmiştir. Davacının, beden gücü kayıp oranının tartışmalı bulunması ve 15.02.2005 tarihinde açılan sürekli iş göremezlik oranının tespiti istemi ile dava edilmesi üzerine Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun 17.07.2007 tarihli raporu ile sigortalının geçirmiş olduğu iş kazası nedeniyle maluliyet gerekmediğine karar verilmiştir. Bunun üzerine, sorunun çözümü için Adli Tıp Kurumundan görüş sorulmuş ve Adli Tıp Kurumu 3. İhtisas Dairesinin 25 Ağustos 2008 tarihli raporu ile davacının sürekli iş göremezlik oranının % 20,2 olduğu tespit edilmiştir. İtiraz üzerine Adli Tıp Kurumu Genel Kurulu'nun 16 Nisan 2009 tarihli kararı ile davacının sürekli iş göremezlik oranı %20,2 olarak son ve kesin olarak saptanmıştır. İşte davacı ortaya çıkan bu yeni ve kesin olguya dayalı olarak istemde bulunduğu göre davanın zaman aşımına uğradığını kabul etmek mümkün değildir.

Hukuk Genel Kurulundaki görüşmeler sırasında, somut olayda olay tarihinden sonra devam eden tedavilere bağlı olarak gelişen bir durum sözkonusu

olmadığından BK 125. maddesinde düzenlenen 10 yıllık zamanaşımı süresinin kaza tarihinden itibaren hesaplanacağı buna göre ıslah tarihi itibarı ile zamanaşımı süresinin dolmuş olması nedeni ile direnme kararın bozulması gerektiği görüşü ileri sürmüş ise de bu görüş yukarıda açıklanan nedenlerle çoğunluk tarafından benimsenmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; mahkemenin zamanaşımı süresinin başlangıç tarihinin maluliyet oranının kesin olarak tespit edildiği tarih sayılmasına ilişkin kabulü usul ve yasaya uygundur.

Taraflar arasındaki “tazminat” davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Ankara 12. İş Mahkemesince davanın kısmen kabulüne dair verilen 01.12.2011 gün ve 2002/488 E., 2011/838 K. sayılı kararın incelenmesi taraf vekilleri tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 21. Hukuk Dairesinin 25.12.2012 gün ve 2012/2315 E. 2012/24421 K. sayılı ilamı ile;

(...1-Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici nedenlere göre davacının tüm, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan diğer temyiz itirazlarının reddine,

2-Dava, 09.07.1997 tarihinde meydana gelen iş kazasında sağ kolunu dirseğine kadar basım makinesine kaptırması ile kolunda curs yaralanması ve kompartıman senderomu tanısı oluşturacak şekilde sürekli iş göremezliğe uğrayan sigortalının maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemine ilişkindir.

Mahkemece davacının maddi tazminat isteminin kabulüne, manevi tazminat isteminin ise kısmen kabulüne karar verilmiş ve bu karar taraf avukatlarınca süresinde temyiz edilmiştir.

İş kazasına uğrayan işçinin sürekli iş göremezlik oranının % 0 oranında olduğuna ilişkin SSK Başkanlığı tarafından yapılan belirlemeye davacı tarafından yapılan itiraz üzerine, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun 20.05.2008 gün ve 44/2115 sayılı kararı ile işçide oluşan sürekli iş göremezlik oranının %0,00 olduğuna karar verildiği, bu karara davacı tarafından yapılan itiraz sonunda açılan ve kesinleşen dava ile Adli Tıp Genel Kurulunca 16.04.2009 tarihinde, davacının 09.07.1997 kaza tarihinde oluşan unlar sinir hasarı nedeni ile sürekli iş göremezliğin % 20,2 olduğuna ilişkin raporun ekli olduğu, davacının 25.05.2011 tarihinde ek dava ile yazılı maddi ve manevi tazminatları istediği, birleştirilen ek davadaki istemlere karşı davalının süresinde zaman aşımı def’i inde bulunulduğu uyuşmazlık konusu değildir. Uyuşmazlık bu tür davalarda B.K.’nun 125. maddesi gereğince uygulanmakta olan 10 yıllık zaman aşımı süresinin hangi tarihte başlatılması gerektiği noktasında toplanmaktadır.

Uygulama ve öğretide kabul edildiği üzere, zamanaşımı failin ve zararın öğrenildiği tarihten başlatılmalıdır. Zarar görenin zararı öğrenmesi demek, zararın varlığı, mahiyeti ve esaslı

unsurları hakkında bir dava açma ve davanın gerekçelerini göstermeye elverişli bütün hal ve şartları öğrenmiş olması demektir. Vücut bütünlüğünün ihlalinin doğan zarar, ancak bakım ve tedavi sonucunda düzenlenen hekim raporuyla belirli bir açıklığa kavuşur. Bedensel zararın gelişim, gösterdiği durumlarda zamanaşımına başlangıç olarak hastalık seyrinin yani gelişimin tamamlandığı tarihin esas alınması gerekir. Somut olayda değişen ve gelişen bir durumun söz konusu olmadığı, yapılan tespitlerin 09.07.1997 tarihli kaza gününe ilişkin olduğu ortadadır.

Hal böyle olunca, davacı tarafından 25.05.2011 tarihinde açılan ek dava ile maddi tazminatın artırılması ve manevi tazminat istenilmesi üzerine süresi içerisinde davalı tarafından ileri sürülen zamanaşımı def'i nin kabul edilerek ek dava ile istenilen miktarlara ilişkin tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekirken, bu miktarları da kapsar biçimde tazminat talebinin kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir

Mahkemece, bu maddi ve hukuki olgular göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davalının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır...)

gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

TEMYİZ EDEN: Taraf vekilleri

HUKUK GENEL KURULU KARARI

Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

Dava, iş kazası sonucu oluşan bedensel zarar nedenine dayalı maddi ve manevi tazminat istemine ilişkindir

Davacı, 09.07.1997 tarihinde iş kazası sonucu yaralandığını ileri sürerek 17.05.2002 tarihinde maddi tazminat istemli davadan sonra, 30.05.2011 tarihli ek dava ile % 20,2 oranında sürekli iş göremez duruma girdiğinin mahkeme kararı ile tespit edildiğini beyanla maddi ve manevi tazminat istemiştir.

Davalı işveren, 10 yıllık zamanaşımı süresi dolduktan sonra dava açıldığı belirtilerek birleşen dava ile talep edilen tazminatların zamanaşımı süresi dolduktan sonra istendiğini ileri sürerek davalının reddini savunmuştur.

Mahkemenin davanın kısmen kabulüne dair verdiği karar, taraf vekillerinin temyizi üzerine Özel Dairece yukarıda yazılı gerekçe ile bozulmuş; mahkemece önceki kararda direnilmiş, direnme kararı davalı şirket vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Somut olayda, davacı davalıya ait işyerinde işçi olarak çalışırken 09.07.1997 tarihindeki iş kazası sonucu bedensel zarara uğramıştır. Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı Sosyal İşler

Genel Müdürlüğü Sağlık ve Maluliyet İşleri Daire Başkanlığı'nın 13.09.2004 tarihi kararı ile davacıda meydana gelen yaralanmanın maluliyeti gerektirmediğine karar verilmiştir. Davacının 15.02.2005 tarihinde açmış olduğu sürekli iş göremezlik oranının tespiti davası sonucunda Ankara 9. İş Mahkemesi'nin 21.07.2009 tarih 2005/241 E., 2009/513 K. sayılı kararı ile davacının 09.07.1997 tarihinde geçirdiği iş kazası nedeniyle sürekli işgöremezlik oranının % 20,2 olduğuna karar verilmiştir. Bu karar Yargıtay denetiminden geçerek kesinleşmiştir.

Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; zamanaşımı süresinin başlangıç tarihinin maluliyet oranının tespit edildiği tarih mi yoksa iş kazasının meydana geldiği 09.07.1997 tarihini olduğu ve birleşen dava ile talep edilen maddi ve manevi tazminat isteminin zamanaşımına uğrayıp uğramadığı noktasında toplanmaktadır.

Öncelikle ; zamanaşımı kavramı ile sonuçları üzerinde kısaca durmakta yarar vardır.

Zamanaşımı; alacak hakkının belli bir süre kullanılmaması yüzünden, dava edilebilme niteliğinden yoksun kalmasını ifade etmektedir. Sonucu alacak hakkına son verme değil, onu eksik borç haline getirme olarak ortaya çıkar. Zamanaşımına ilişkin düzenlemelerin temelinde ; iddia edilen alacağın aradan uzun zaman geçmiş olmasına rağmen kullanılmaması karşısında borçlunun oldukça uzak geçmişte kalan bir borçtan doğabilecek ihtilaflara karşı korunması, kendi alacağına karşı uzun süre kayıtsız kalan kimsenin bu hakkının artık korunmaya layık olmadığını kabul etmiş sayılması yatmaktadır.

Borçlar Kanunumuzda normal zamanaşımı süresi 10 yıl olarak kabul edilmiş, daha uzun ya da daha kısa sürelerin getirildiği özel hükümlerin saklı olduğu BK.nun 125. maddesinde belirtilmiştir.

İşçi ile tazminat sorumlusu işveren arasında hizmet akdi ilişkisi vardır. Davalı işveren İşçi Sağlığı ve güvenliğine ilişkin mevzuata aykırı hareketi ile davacı işçinin yaralanmasına neden olmuştur. Bu davranışlar mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun (BK) 332/1 maddesinde belirtilen akde aykırı durumları oluşturur. BK.'nın 125.maddesindeki on yıllık akdi zamanaşımına tabidir.

Gerçekten, davacının 17.05.2002 tarihinde açtığı eldeki davada, Sosyal Sigortalar Kurumu Sağlık ve Maluliyet İşleri Daire Başkanlığı tarafından 13.09.2004 tarihinde iş kazası nedeniyle meydana gelen yaralanmanın maluliyeti gerektirmediğini tespit edildiğini öğrenmiştir. Davacının, beden gücü kayıp oranının tartışmalı bulunması ve 15.02.2005 tarihinde açılan sürekli iş göremezlik oranının tespiti istemi ile dava edilmesi üzerine Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun 17.07.2007 tarihli raporu ile sigortalının geçirmiş olduğu iş kazası nedeniyle maluliyet gerekmediğine karar verilmiştir. Bunun üzerine, sorunun çözümü için Adli Tıp Kurumundan görüş sorulmuş ve Adli Tıp Kurumu 3. İhtisas Dairesinin 25 Ağustos 2008 tarihli raporu ile davacının sürekli iş göremezlik oranının % 20,2 olduğu tespit edilmiştir. İtiraz üzerine Adli Tıp Kurumu Genel Kurulu'nun 16 Nisan 2009 tarihli kararı ile davacının sürekli iş göremezlik oranı %20,2 olarak son ve kesin olarak saptanmıştır. İşte davacı ortaya çıkan bu yeni ve kesin olguya dayalı olarak istemde bulunduğu göre davanın zaman aşımına uğradığını kabul etmek mümkün değildir.

Hukuk Genel Kurulundaki görüşmeler sırasında, somut olayda olay tarihinden sonra devam eden tedavilere bağlı olarak gelişen bir durum söz konusu olmadığından BK 125. maddesinde düzenlenen 10 yıllık zamanaşımı süresinin kaza tarihinden itibaren hesaplanacağı buna göre

ıslah tarihi itibari ile zamanaşımı süresinin dolmuş olması nedeni ile direnme kararın bozulması gerektiği görüşü ileri sürümüş ise de bu görüş yukarıda açıklanan nedenlerle çoğunluk tarafından benimsenmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; mahkemenin zamanaşımı süresinin başlangıç tarihinin maluliyet oranının kesin olarak tespit edildiği tarih sayılmasına ilişkin kabulü usul ve yasaya uygundur.

Ne var ki, mahkemece hükmedilen miktarlara yönelik olarak davalı vekilinin temyiz itirazları Özel Dairesince incelenmemiştir.

Bu nedenle işin esasına yönelik temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın Özel Dairesine gönderilmesi gerekir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle direnme uygun olup, davalının hükmedilen miktarlara yönelik temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın YARGITAY 21. HUKUK DAİRESİNE GÖNDERİLMESİNE, 15.05.2015 gününde oyçokluğu ile karar verildi.